

Případová studie: Spisová rozlučka v rámci přesunu působnosti stavebních úřadů na pozadí veřejné zakázky magistrátu města Brna

Zhodnocení přístupu statutárního města Brna k problematice migrace dat v souvislosti s přesunem působnosti stavebních úřadů a návrh legislativně konformního postupu

Praha, 20. února 2024

Zadavatel statutární město Brno uveřejnil dne 15. 2. 2024 pod systémovým číslem P24V00000044 výzvu k podání nabídek na realizaci veřejné zakázky „**e-spis – analýza dat SÚ městských částí města Brna**“. Předmětem veřejné zakázky je zejména potřeba provést analýzu dat stavebních úřadů vedených ve spisové službě e-spis v souvislosti s přesunem působnosti obecního stavebního úřadu z územních městských částí města Brna (dále jen „ÚMČ“) na magistrát města Brna (dále jen „MMB“) a přesunu činností Odboru územního a stavebního řízení MMB (dále jen OÚSR) na Krajský úřad Jihomoravského kraje (dále jen „JMK“).

V rámci této analýzy statutární město Brno poptává zejména

- a) zohlednění množství a kvality dat jednotlivých stavebních úřadů ve spisové službě,
- b) identifikaci věcných skupin používaných u dat jednotlivých stavebních úřadů a včetně návrhu transformace,
- c) posouzení uživatelských oprávnění k datům,
- d) posouzení vazeb na externí aplikaci VITA,
- e) posouzení možnosti realizace hromadného přenosu dat v rámci transformace stavebních úřadů,
- f) posouzení rozsahu nutné součinnosti, a
- g) posouzení nároků na ICT infrastrukturu eSSL v souvislosti s přesunem působnosti stavebních úřadů.

Na základě zhodnocení obsahu a způsobu zadání **považujeme z odborného metodického hlediska přístup zadavatele k problematice přesunu působnosti stavebních úřadů za nesprávný.**

V této případové studii předkládáme návrh metodicky správného postupu pro přípravu na transformaci stavebních úřadů, který je založen na platné právní úpravě v oblasti spisové služby a odpovídá rovněž doporučením, uvedeným v odborné studii „**Analýza výkonu spisové služby stavebních úřadů s ohledem na připravenost k realizaci spisové rozluky**“, zpracované naším institutem pro Ministerstvo pro místní rozvoj v říjnu 2022.

Příprava na přesun působnosti stavebních úřadů z pohledu řádného výkonu spisové služby

Právní úprava výkonu spisové služby stanoví postup pro situaci, kdy dochází k rušení veřejnoprávního původce a předání jeho agendy na nástupnickou organizaci. Tímto postupem je spisová rozluka, jejíž průběh je definován v § 68a zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých předpisů (dále jen „ArchZ“). Tento postup se analogicky uplatňuje rovněž v případě, kdy nedochází k rušení veřejnoprávního původce, ale také v případě změny působnosti původců, což je právě situace přesunu působnosti stavebních úřadů.

Technické a procesní náležitosti provádění spisové rozluky následně dále upravuje § 22 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby (dále jen „SpisV“) a Národní standard pro elektronické systémy spisové služby (dále jen „NSESSS“) v kapitole 6.3 Přenos, export a import.

Základem pro metodicky korektní přístup k dané problematice a předpokladem pro možnost bezproblémového provedení spisové rozluky je už samotné vedení spisové služby v agendě stavebního úřadu jednotlivých původců.

V souladu s požadavky ArchZ by měly být všechny dokumenty související s činností stavebního úřadu koncentrovány do věcných skupin odpovídajících vykonávaným agendám stavebního úřadu. Pokud tomu tak v současné době není, mělo

by být **prvním úkolem pro všechny dotčené veřejnoprávní původce provést změnu spisového a skartačního plánu** tak, aby byly pro jednotlivé agendy v rámci stavebního řízení určeny příslušné věcné skupiny a následně by mělo dojít k **přetřídění všech relevantních spisů a dokumentů do těchto věcných skupin**. Tento krok by měl být standardní součástí činnosti jednotlivých původců a nevyžaduje žádnou zvláštní metodickou ani technickou podporu nad rámec běžné podpory eSSL zajišťovaného dodavatelem v rámci typické smlouvy o provozní údržbě.

V souvislost s přípravou na přesun působnosti stavebních úřadů je současně důležité zohlednit také skutečnost, že dle výše citované analýzy je obvyklým problémem neprovádění řádného skartačního řízení u dokumentů stavební agendy (viz str. 16 a násl. Analýzy). Tento stav představuje problém hned z několika důvodů:

- a) historické dokumenty a spisy typicky obsahují více formálních i technických nedostatků, které je v rámci přípravy jejich přenosu nezbytné eliminovat a zvyšují tak enormně pracnost přípravy na provedení přenosu,
- b) i v případě úspěšného přenosu dokumentů není záruka, že bude možné tyto dokumenty úspěšně vyřadit z evidence ve skartačním řízení, zejména s ohledem na posun data přijetí do evidence a tím možnost „propadnutí“ dokumentu do přísnějšího režimu vyřazování v souladu s pravidly nastavenými v ArchZ a SpisV,
- c) tyto dokumenty jsou příčinou zbytečného zvyšování nároků na ICT infrastrukturu jak v rámci přenosu samého (zbytečně přenášené a zpracovávané velké objemy dat), tak v následně v rámci uložení (navyšování nároků na cílové datové úložiště).

Současně lze předpokládat, že většina těchto dokumentů nebude digitální, ale analogová, a vzniká tedy další problém s nutností evidenčního a fyzického předání analogových částí dokumentů a spisů paralelně s přenosem v eSSL, což představuje další zbytečné navýšení nároků na kapacity a rizik celého procesu.

Dalším krokem v přípravě na přesun působnosti stavebních úřadů tak musí být identifikace dokumentů a spisů s uplynulou skartační lhůtou a jejich vyřazení. Tento krok by měl být standardní součástí činnosti jednotlivých původců a nevyžaduje žádnou zvláštní metodickou ani technickou podporu.

Dalším typickým problémem, který mimo jiné identifikovala citovaná analýza, je neuzavírání spisů bezprostředně po jejich vyřízení. Jedná se o základní požadavek v rámci řádného vedení spisové služby, a selhání v této oblasti vede k tomu, že u fakticky vyřízených spisů nespustí běh řádné skartační lhůty a bezúčelně se tak navyšuje doba jejich uložení, což vedle zvyšujících se nákladů na provádění dotčené agendy a porušování celé řady právních předpisů včetně obecného nařízení na ochranu osobních údajů dále komplikuje a prodražuje právě provedení převodu dokumentů v rámci přesunu působnosti stavebních úřadů.

Opatřením k řešení tohoto problému je provedení analýzy neuzavřených vyřízených spisů a přijetí takových opatření, aby v ideálním případě mohlo dojít k vyřazení těch spisů, kterým by v případě uzavření v řádném termínu již uplynula skartační lhůta. Tento krok vyžaduje zejména metodickou podporu příslušného státního archivu v rámci diskuse o způsobu vyřazení dotčených spisů, a také technickou podporu dodavatele eSSL v případě hromadných operací uzavírání dříve vyřízených spisů, případně při jejich vyřazování jiným způsobem než ve standardním skartačním řízení (na základě souhlasu příslušného archivu).

Teprve po provedení výše popsanych kroků má smysl provádět analytické kroky směřující k přípravě spisové rozluky.

Příprava spisové rozluky

Jediným správným postupem realizace přesunu působnosti stavebních úřadů z pohledu předání dokumentů a spisů do působnosti nového původce je provedení spisové rozluky.

Prvním krokem, který je v této souvislosti nezbytné realizovat, je zpracování plánu provádění spisové rozluky včetně časového rozvrhu. Podstatné je, že **plán provádění spisové rozluky provádí vždy původce, který bude v rámci spisové rozluky dokumenty předávat**. V případě výše citované veřejné zakázky se tedy jedná o úřady městských částí města Brna ve vztahu k jimi spravovaným agendám obecního stavebního úřadu, a stejně tak musí zpracovat plán spisové rozluky magistrát města Brna ve vztahu k agendám územního a stavebního řízení.

Každá z městských částí i magistrát pak musí své plány spisové rozluky zaslat ke schválení příslušnému archivu.

S ohledem na typickou koncentraci více prováděných spisových rozluk u jednoho příjemce se jistě jeví jako vhodné, aby přijímající původce vydal pravidla pro příjem dokumentů v rámci spisové rozluky. Samozřejmě je nezbytná jeho účast minimálně v roli technické a metodické konsultace i na samotném zpracování plánu spisové rozluky pro všechny předávající úřady, a to na obou stupních územní samosprávy obdobně.

Přenos dokumentů a spisů mezi původci

Vlastní provedení spisové rozluky je v souladu s pravidly výkonu spisové služby nezbytné provádět procesem přenosu spisů mezi eSSL, jak ho definuje NSESSS.

Není možné, jak implikuje mimo jiné zmiňovaná zakázka, provést migraci dat jiným způsobem než přenosem dle NSESSS, protože by tak došlo k narušení důvěryhodnosti evidencí jak předávající, tak přijímající strany včetně dopadů do právní roviny běžících správních a dalších řízení.

Každý elektronický systém spisové služby má ze zákona mít k dispozici funkce pro provedení přenosu dokumentů a spisů do jiného eSSL, NSESSS navíc definuje i standardní rozhraní pro provedení takového přenosu, je tedy na místě tyto standardní nástroje využít.

Součástí přenosu musí být i odpovídající proces evidenčního předání a převzetí (včetně ověření úplnosti a správnosti) analogových částí dokumentů a spisů. Tento krok je z celé

operace přenosu dokumentů logisticky nejnáročnější, neboť musí zahrnovat jak shromáždění a evidenci dokumentů, tak zajištění jejich bezpečného přepravení a předání příjemci a následně opět kontrolu a evidenci uložení dokumentů na straně přijímající organizace.

Vazba dokumentů v eSSL s agendovými systémy v případě provedení spisové rozluky

Zcela samostatné téma, které jde nad rámec provádění spisové rozluky v režimu, jak ji chápe spisovenská legislativa, je předání dat agendových systémů (v citovaném případě se jedná o AIS pro stavební agendy VITA Software).

Spisová rozluka je koncipována pouze z pohledu předání evidence dokumentů a spisů a nepředpokládá nutnost zachování vazby na agendový systém nového původce.

Tento problém je do značné míry možné obejít s využitím možnosti doplnění metadat k dokumentům a spisům. V případě migrace agendy v informačním systému VITA Software (nebo jiném obdobném) je tak možné například doplnit do metadat dokumentů a spisů určených k přenosu v rámci spisové rozluky interní identifikátor, který bude v rámci přenosu zachován a následně využit pro opětovné spárování dokumentů s migrovanými agendovými záznamy.

Takové řešení je ale na rozdíl od výše popsaných obecně platných principů spisové rozluky nezbytně vždy proprietární a musí být analyzováno a realizováno v konkrétním kontextu realizované rozluky.

Případová studie „Spisová rozluka v rámci přesunu působnosti stavebních úřadů na pozadí veřejné zakázky magistrátu města Brna“ byla vyhotovena za odborného přispění InAdvisors s.r.o., člena a partnera IPSD a přední konzultační společnosti v oblasti správy dokumentů, výkonu spisové služby a optimalizace souvisejících procesů.